

ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА № 0100303425

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Община Бяла, Област Варна за 2024 г.

София, 2025 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Мнение	4
База за изразяване на мнение	4
Правно основание за извършване на одита	4
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет	5
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет	5
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет	6
Некоригирани неправилни отчитания.....	7
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.....	8
Коригирани неправилни отчитания.....	8
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	14
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	15

Списък на съкращенията

АОС	Акт за общинска собственост
ГФО	Годишен финансов отчет
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ДГ	Детска градина
ДДС	Дирекция „Държавно съкровище“
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДР	Допълнителни разпоредби
ДСД	Други сметки и дейности
ЕБК	Единна бюджетна класификация
ЕС	Европейски съюз
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ЗУТ	Закон за устройство на територията
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
НСС	Национален счетоводен стандарт
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ОУ	Основно училище
ПГССТ	Професионална гимназия по селско стопанство и туризъм
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
СЕС	Средства от Европейския съюз
СМР	Строително-монтажни работи

ДО
ДОЦ. НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
51-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
ИНЖ. ПЕНЬО НЕНОВ,
КМЕТ НА ОБЩИНА БЯЛА
ОБЛАСТ ВАРНА

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Община Бяла, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2024 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Община Бяла към 31 декември 2024 г. и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните ѝ парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Община Бяла в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за

2025 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-01-03-034 от 30.04.2025 г. на Горица Грънчарова-Кожарева, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване,

фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключенията на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансов одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;

- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или

- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

ПГССТ, гр. Бяла е бенефициент по процедура за предоставяне на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост BG-RRP-1.015 „Училищна STEM среда“. Извършените авансови плащания към изпълнителя на дейностите по проекта на стойност 89 486 лв. са отчетени правилно в увеличение на подпараграф 88-03 „Събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средствата от ЕС (+/-)“, но неправилно по разходен подпараграф 10-20 „Разходи за външни услуги“ за цялата стойност (89 486 лв.), вместо по подпараграфи 10-15 „Материали“ (10 799 лв.), 10-30 „Текущ ремонт“ (29 080 лв.), 52-01 „Придобиване на компютри и хардуер“ (23 656 лв.) и 52-05 „Придобиване на стопански инвентар“ (25 951 лв.) в отчетна група СЕС.

Дейностите по проекта са изпълнени и приети през м. декември, 2024 г., като от изпълнителя са издадени фактури за окончателно разплащане на обща стойност 89 486 лв. в началото на следващия отчетен период (03.01.2025 г.). Придобитите активи и извършените разходи на обща стойност 178 972 лв. не са осчетоводени по дебита на сметки 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“ (47 313 лв.), 2060 „Стопански инвентар“ (51 902 лв.), 6019 „Разходи за други материали“ (21 598 лв.) и 6021 „Разходи за текущ ремонт“ (58 159 лв.) в кореспонденция със сметки 4020 „Доставчици по аванси от страната“ (89 486 лв.) и 4971 „Коректив за задължения към доставчици – местни лица“ (89 486 лв.). Активите с единична стойност под определения праг за признаване като ДМА (за 21 598 лв.) не са осчетоводени по задбалансова сметка 9909 „Активи в употреба, изписани като разход“. Към 31.12.2024 г. придобитите чрез СЕС активи не са прехвърлени в отчетна група „Бюджет“ чрез сметки 7601 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи „Бюджет“ и СЕС“ и 9981 „Кореспондираща сметка за задбалансови активи“.¹

Не са спазени разпоредбите на чл. 26, ал. 1, т. 4 от Закона за счетоводството за признаване на ефектите от сделките в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства, изискванията за осчетоводяването на стопанските операции в съответствие с техния характер по сметките от СБО и параграфите на ЕБК, утвърдени от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г. и ДДС № 09 от 2023 г. и указанията на министъра на финансите, дадени в т.т. 48 и 49 от ДДС № 20 от 2004 г. относно начисляване на приходи и разходи в края на отчетната година.

С размера на неправилното отчитане (49 607 лв.) е завишен показател „Разходи за издръжка – нефинансови позиции“ и е занижен показател „Придобиване

¹ Одитно доказателство №№4, 5, 6, 15 и 16

на други дълготрайни материални активи“ от отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от ЕС и сметките за чужди средства в отчетна група СЕС. В пасива на баланса е занижен код 0522 „Задължения към доставчици“ (89 486 лв.) в отчетна група СЕС, а в актива на баланса са занижени код 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ (47 313 лв.) и код 0013 „Стопански инвентар и други ДМА“ (51 902 лв.) в отчетна група „Бюджет“. В отчета за приходите и разходите са занижени код 0601 „Разходи за материали“ (21 598 лв.) и код 0602 „Разходи за външни услуги и наеми“ (58 159 лв.) в отчетна група СЕС, а код 0771 „Прехвърлени нетни активи м/у бюдж. организации“ е занижен в отчетна група „Бюджет“ и е завишен в отчетна група СЕС (99 215 лв.).

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

В Община Бяла, област Варна към 31.12.2024 г. е допуснато превишение с 4 566 405 лв. на бюджетния показател за наличните към 31.12.2024 г. поети ангажименти за разходи по бюджета на общината (12 145 588 лв.) спрямо допустимите 50 на сто (7 579 183 лв.) от средногодишния размер на отчетените разходи за последните 4 години (15 158 366 лв.).²

Не са спазени разпоредбите на чл. 94, ал. 3, т. 2 от ЗПФ, което на основание параграф 2 от ДР на същия закон се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

Коригирани неправилни отчитания

1. Салдото към 31.12.2024 г. на сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в отчетна група ДСД е завишено общо с 2 061 783 лв. в резултат на следното:

1.1. При отразяването на извършени през 2023 г. коригиращи счетоводни записвания по аналитичните партии на сметката е допуснато неправилно занижаване на стойността на обект „Разширение, реконструкция и модернизация на рибарско пристанище „Чайка“, гр. Бяла, област Варна“ (с 621 920 лв.), вместо стойността на обект „Реконструкция и доизграждане на вътрешна водопроводна мрежа на с. Горица, община Бяла“ (с 621 940 лв.). Извършени през 2023 г. разходи за строителен надзор за обект „Разширение, реконструкция и модернизация на рибарско пристанище „Чайка“, гр. Бяла, област Варна“ на стойност 18 583 лв. не са капитализирани в отчетна група ДСД по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“. В резултат на това, стойността на обекта към 31.12.2024 г., осчетоводен по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ е занижена с 640 503 лв.

Извършените през 2024 г. разходи за проектиране, строителен надзор и възстановяване на пътната настилка по улиците на водопроводните клонове на с. Горица са капитализирани по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в кореспонденция със сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група ДСД“ неправилно за 433 427 лв., вместо за 381 669 лв. или с 51 758 лв. повече в отчетна група ДСД. Към 31.12.2024 г. обектът е въведен в експлоатация от компетентния орган по ЗУТ, като активите (водопроводна и пътна мрежи) са правилно признати в отчетността на Община Бяла по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в отчетна група ДСД, но неправилно като един актив за

² Одитно доказателство №№21, 22, 37-39 и 48

4 365 094 лв., вместо като два самостоятелни актива с обща стойност 3 691 396 лв. (с 673 698 лв. повече).

1.2. През предходни отчетни периоди разходи за консултантски услуги (подготовка на заявление и управление на проектно предложение) във връзка с извършване на основен ремонт на улица „Г. Милушев“, гр. Бяла, финансиран по ПРСР 2014 г. – 2020 г. на обща стойност 15 498 лв. са осчетоводени без основание по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в отчетна група ДСД. В края на 2024 г. не е извършена приблизителна оценка на ДМА с незавършен процес на придобиване като разходи за проектиране и авторски надзор на улици „Щ. Певтичев“ и „Д. Панчев“, гр. Бяла, извършени през 2024 г. на обща стойност 6 720 лв. не са осчетоводени по дебита на сметка 6076 „Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ и кредита на сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици – местни лица“ в отчетна група „Бюджет“. Разходите не са капитализирани в отчетна група ДСД по дебита на сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в кореспонденция със сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група ДСД“.

Към 31.12.2024 г. строителните работи по улици „Г. Милушев“, „Щ. Певтичев“, „Д. Панчев“ и „Хан Крум“, гр. Бяла са въведени в експлоатация от компетентния орган по ЗУТ, като разходите за основен ремонт са осчетоводени неправилно по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ общо за 2 702 286 лв., вместо по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ общо за 2 693 508 лв. в отчетна група ДСД.³

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от Закона за счетоводството, изискванията за отчитане на стопанските операции в съответствие с техния характер по сметките от СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г. и указанията на министъра на финансите, дадени в т.т.16.6.1 и 16.6.2 от ДДС № 20 от 2004 г.

2. При проверка на счетоводното отчитане на недвижимите имоти и актовете за общинска собственост е установено:

2.1. През предходни отчетни периоди сграда на ПГССТ, гр. Бяла е осчетоводена по сметка 2031 „Административни сгради“ два пъти – правилно за 76 914 лв. и неправилно за 44 773 лв. в отчетна група „Бюджет“.

2.2. Прилежаща към училищна сграда земя, за която има съставен АОС № 1707 от 24.02.2022 г. е осчетоводена по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ два пъти - правилно за 463 957 лв. и неправилно за 274 531 лв. в отчетна група „Бюджет“.

2.3. Прилежаща към сградите на училището земя на стойност 201 247 лв., за която има съставен АОС № 1550 от 23.09.2020 г. е осчетоводена през предходни отчетни периоди неправилно по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“. През одитирания период е отписана по кредита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ в отчетна група ДСД, но не е осчетоводена по дебита на сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ в кореспонденция със сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ в отчетна група „Бюджет“.⁴

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 и чл. 26, ал. 1, т. 4 от Закона за счетоводството.

³ Одитно доказателство №№6, 8-12, 17-21, 41 и 44

⁴ Одитно доказателство №6, 23-26 и 51

3. При признаването на приходи от право на ползване на предоставени активи на „ВиК - Варна“ ООД, във връзка с изпълнение на договор № РД-16-0415-31 от 09.03.2016 г. е спазен принципа на начисляване, но не е приложен линейният метод. Разликата между стойността на надвишаващите насрещни престации и графика на равномерното признаване на прихода към 31.12.2024 г. не е осчетоводена по корективни сметки. В резултат на неактуализиране на стойността на дейностите, включени в задължителното ниво на инвестициите (с допълнително споразумение към Договора) и неизвършен преглед на оценката на очаквания общ размер на приходите за целия срок на договора по реда на т. 19 от писмо № 91-00-106 от 2017 г. на министъра на финансите (с цел ревизиране), формираният към 31.12.2024 г. нето-пасив е на стойност 1 692 437 лв. Нето-пасивът е осчетоводен през текущия и през предходни отчетни периоди неправилно по кредита на сметка 7124 „Приходи от концесии“, вместо по кредита на сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици – местни лица“ в отчетна група „Бюджет“. Към 31.12.2024 г. сумата, представляваща авансово предоставена престация от страна на ВиК оператора не е прехвърлена от сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици – местни лица“ в сметка 4120 „Задължения по аванси към клиенти от страната“.

Извършените през 2024 г. от „ВиК - Варна“ ООД инвестиции в активи на обща стойност 750 683 лв. са осчетоводени правилно по кредита на сметка 4010 „Задължения към доставчици от страната“, но неправилно по дебита на сметка 7124 „Приходи от концесии“, вместо по дебита на сметки 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ (7 051 лв.), 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ (107 160 лв.) и 6076 „Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ (636 472 лв.) в отчетна група „Бюджет“. Активите са признати в отчетността на Община Бяла неправилно за 900 820 лв., вместо за 750 683 лв. или със 150 137 лв. повече, като:

В отчетна група „Бюджет“ активите са осчетоводени по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ неправилно за 8 461 лв., вместо за 7 051 лв. (с 1 410 лв. повече), като признаването им е осчетоводено без основание по кредита на сметка 7672 „Прехвърлени нефинансови дълготрайни активи от/към други предприятия от сектор „Държавно управление“.

В отчетна група ДСД активите са капитализирани по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ неправилно за 892 359 лв. в кореспонденция със сметка 7672 „Прехвърлени нефинансови дълготрайни активи от/към други предприятия от сектор „Държавно управление“, вместо за 743 632 лв. в кореспонденция със сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група ДСД“ (със 148 727 лв. повече).⁵

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от Закона за счетоводството и указанията на министъра на финансите, дадени в т.т. 16.1, 17, 23, 27, 28, б. „б“ и т. 30 от писмо № 91-00-106 от 2017 г.

4. Просрочени вземания от местни данъци и такси на обща стойност 1 618 134 лв., за които към 31.12.2024 г. давностният срок не е изтекъл, не са осчетоводени по сметка 9912 „Просрочени публични общински вземания“ в отчетна група „Бюджет“.⁶

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от Закона за счетоводството и указанията, дадени от министъра на финансите в т. 43 от ДДС № 07 от 2024 г.

⁵ Одитно доказателство №№6, 13, 14, 41 и 45

⁶ Одитно доказателство №№6 и 46

5. Салдото към 31.12.2024 г. на сметка 9214 „Получени гаранции и поръчителства“ в отчетна група „Бюджет“ е занижено общо с 1 060 921 лв. в резултат на следното:⁷

5.1. Гаранции за авансови плащания и за изпълнение на пет договори (банкови гаранции и застрахователни полици) на обща стойност 28 432 лв., издадени в полза на Община Бяла в предходни отчетни периоди, които към 31.12.2024 г. са с изтекъл срок на валидност, не са отписани по кредита на сметка 9214 „Получени гаранции и поръчителства“.

5.2. През предходни отчетни периоди гаранция за изпълнение на договор за СМР на ДГ „Първи юни“, гр. Бяла (застрахователна полица и добавък към нея) на стойност 10 791 лв. издадена в полза на Община Бяла е осчетоводена правилно по дебита на сметка 9214 „Получени гаранции и поръчителства“. Отписването на гаранцията поради изтичане на срока на валидност е осчетоводено неправилно по дебита, вместо по кредита на сметката.

5.3. Гаранция за авансово плащане (банкова гаранция) по договор за реконструкция на ул. „Йордан Ноев“, гр. Бяла на стойност 286 921 лв., издадена в полза на Община Бяла през 2024 г., не е осчетоводена по дебита на сметка 9214 „Получени гаранции и поръчителства“.

5.4. При извършените корекции по време на финансовия одит за 2023 г., застрахователна полица по застраховка на обект „Аварийен ремонт и възстановителни работи по пътно тяло, пътна настилка и отводнителни съоръжения на общински път VAR 2071 Дюлино-Попович-Граница община (Бяла-Несебър) – Етап I“ в полза на Община Бяла с изтекъл срок на валидност е отписана по кредита на сметка 9214 „Получени гаранции и поръчителства“ в отчетна група „Бюджет“. През 2024 г. застрахователната полица на стойност 824 014 лв. е отписана без основание втори път по кредита на сметката.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 и чл. 26, ал. 1, т.4 от Закона за счетоводството във връзка с указанията, дадени от министъра на финансите в т. 23 от ДДС № 08 от 2012 г.

6. Поети ангажименти за разходи по договори (за извършен основен ремонт на физкултурен салон в училище и реконструкции на улици на територията на Община Бяла) на обща стойност 3 828 451 лв. са осчетоводени правилно в отчетна група „Бюджет“ по дебита на сметка 9800 „Възникнали ангажименти за разходи“ и кредита на сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи - наличности“. Реализацията на ангажиментите по договорите е осчетоводена правилно по дебита на сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи - наличности“, в кореспонденция със сметка 9803 „Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане/възникване на задължение“, но неправилно на обща стойност 1 811 431 лв., вместо за 2 374 858 лв. или с 563 427 лв. по-малко.⁸

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от Закона за счетоводството във връзка с указанията, дадени от министъра на финансите в т. 77 от ДДС № 14 от 2013 г.

7. Разходи за основен ремонт на покрива на физкултурния салон в ОУ „Отец Паисий“, гр. Бяла на стойност 111 236 лв., извършени в изпълнение на Програма за

⁷ Одитно доказателство №№6, 34, 35, 40, 42, 43 и 47

⁸ Одитно доказателство № 3, 21, 22 и 48

изграждане и основен ремонт на спортни площадки и физкултурни салони в държавните и общинските училища, финансирана от централния бюджет, са осчетоводени в отчетна група „Бюджет“ неправилно по сметка 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“, вместо по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“. Към 31.12.2024 г. строително-монтажните работи за спрени поради започнал учебен процес.⁹

Не са спазени изискванията за отчитане на стопанските операции в съответствие с техния характер по сметките от СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

8. В отчетна група ДСД през предходни отчетни периоди са признати поземлени имоти на обща стойност 27 336 лв., осчетоводени по сметка 2201 „Земни, гори и трайни насаждения“, за които има съставени актове за общинска собственост. Поради промяна на кадастралната карта и характера на собствеността, имотите се обединяват и през 2024 г. е съставен нов акт за собственост. За отразяване на настъпилите промени неправилно са съставени счетоводни операции по кредита на сметка 2201 „Земни, гори и трайни насаждения“ в кореспонденция със сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ общо за 23 208 лв. (стойността на част от поземлените имоти преди промените) и по дебита на сметка 2201 „Земни, гори и трайни насаждения“ в кореспонденция със сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ за 60 551 лв. (справедливата стойност на новоформирания имот), вместо да бъдат извършени съответните записвания по аналитични партии на сметка 2201 „Земни, гори и трайни насаждения“, а увеличението на отчетната стойност до размера на справедливата цена в размер на 33 215 лв. да бъде осчетоводено по дебита на сметка 2201 „Земни, гори и трайни насаждения“ и кредита на сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“.¹⁰

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от Закона за счетоводството относно вярното и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието във финансовите отчети. Преиздаването на акт за общинска собственост, както и издаването на нов акт за общинска собственост за съществуващ и вече признат в отчетността на общината дълготраен актив (земя или сграда), само по себе си не е основание за счетоводни записвания на ниво синтетична сметка от СБО.

9. Приходи от продажба на поземлени имоти (дворни места) на обща стойност 53 300 лв. са осчетоводени правилно по сметка 7131 „Приходи от продажби на земи, гори и трайни насаждения“ в отчетна група „Бюджет“. Балансовата стойност на продадените земи в размер на 41 012 лв. е осчетоводена неправилно по дебита на сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“, вместо по дебита на сметка 7602 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи "Бюджет" и ДСД“ в отчетна група ДСД. В отчетна група „Бюджет“ не е съставена счетоводна операция за отписване на балансовата стойност на активите по дебита на сметка 6131 „Балансова стойност на продадени земи, гори и трайни насаждения“ и кредита на сметка 7602 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи "Бюджет" и ДСД“ (41 012 лв.).¹¹

⁹ Одитно доказателство №№3 и 49

¹⁰ Одитно доказателство №№1, 2, 41 и 50

¹¹ Одитно доказателство №6, 30, 41 и 52

Не са спазени указанията, дадени от министъра на финансите в т. 35 от ДДС № 03 от 2016 г.

10. Поземлен имот (дворно място) на стойност 26 400 лв. е отписан без основание по кредита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ в кореспонденция със сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ в отчетна група ДСД.¹²

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал. 1 от Закона за счетоводството.

11. Балансовата стойност на продаден самостоятелен обект в сграда (жилище) в размер на 26 989 лв. е осчетоводена неправилно по дебита на сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“, вместо по дебита на сметка 6143 „Балансова стойност на продадени сгради“ в отчетна група „Бюджет“.¹³

Не са спазени изискванията за отчитане на стопанските операции в съответствие с техния характер по сметките от СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

12. В Община Бяла е възприет подход за признаване на дълготрайни активи, изградени към активи, отчитани в отчетна група „Бюджет“ чрез включването им в стойността на съществуващия актив. През 2024 г. към фасадата на сградата на Общински културен център (музей) в гр. Бяла е изградена рампа за преодоляване на различни нива на стойност 19 437 лв. Разходите за изграждането на рампата са осчетоводени неправилно по сметка 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“, вместо по сметка 2031 „Административни сгради“ в отчетна група „Бюджет“. Активът е осчетоводен без основание по дебита на сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в кореспонденция със сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ в отчетна група ДСД.¹⁴

Не са спазени изискванията за осчетоводяването на стопанските операции в съответствие с техния характер по сметките от СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г. и възприетият в Община Бяла подход за признаване на дълготрайни активи, изградени към активи, отчитани в отчетна група „Бюджет“.

13. В приложението към годишния финансов отчет на Община Бяла за 2024 г. не са оповестени:

13.1. Стойността на ползваните в дейността дълготрайни материални активи - чужда собственост;

13.2. Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи - по групи активи;

13.3. Данни за пряко контролираните лица - наименование, правна форма, седалище и процент дялово участие.¹⁵

Не са спазени изискванията на т. 12, букви „д“ и „ж“ от НСС 16 "Дълготрайни материални активи" и указанията, дадени от министъра на финансите в т. 24.2.1 от ДДС № 20 от 2004 г.

¹² Одитно доказателство №6, 29, 41 и 53

¹³ Одитно доказателство №27 и 32

¹⁴ Одитно доказателство №№6, 7, 28 и 31

¹⁵ Одитно доказателство №№6, 33 и 36

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Контролните дейности по отношение на пълното и вярно отчитане в счетоводните регистри на придобиването и класификацията на нефинансовите дълготрайни активи и признаването на приходите и разходите в съответствие с принципа на начисляване не са били достатъчно ефективни и прилагани последователно, в резултат на което са допуснати съществени неправилни отчитания. Недостатъците на вътрешния контрол по наша професионална преценка са с такава важност, че се налага да се вземат предвид поради вероятността да доведат до съществени неправилни отчитания във финансовия отчет и в бъдеще.

В изпълнение на указанията на т. 67 от писмо ДДС № 07 от 16.12.2024 г. на министъра на финансите, коригираният годишен финансов отчет към 31.12.2024 г. е представен в Министерство на финансите и в Сметната палата.

В подкрепа на констатациите са събрани 53 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. Варна, ул. „Д-р Пискюлиев“ №1, ет.3.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 293 от 14.08.2025 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Община Бяла, Област Варна и един за Сметната палата.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
01	Справка за издадени актове за общинска собственост на поземлен имот	1
02	Фотокопие на актове за общинска собственост, скици на поземлени имоти, заповеди, протокол и извлечения от счетоводната система	23
03	Фотокопие на писмо, договори, заявки за поемане на задължение, фактури, протокол за приемане на действително извършени СМР, искания за извършване на разход, контролни листи за извършен предварителен контрол, платежни нареждания, банкови извлечения и извлечения от счетоводната система	64
04	Фотокопие на договор, решение, финансова идентификация, банково извлечение и извлечения от счетоводната система	19
05	Фотокопие на договори, приложения към договори, заявки за поемане на задължение, фактури, искания за извършване на разход, контролни листи за извършен предварителен контрол, платежни нареждания, банкови извлечения, отчет, писмо, доклад и извлечения от счетоводната система	124
06	Констативен протокол и приложения	5
07	Фотокопие на договори, възлагателно писмо, инвестиционен проект, удостоверение, фактури, протокол, платежни нареждания, банкови извлечения и извлечения от счетоводната система	42
08	Обяснителна записка	1
09	РД ГФО-2.31 за процедури по същество относно правилното отчитане на капиталови разходи	8
10	Справка за разпределяне на стойността на инфраструктурен обект	1
11	Фотокопие на договори, фактури, актове за извършени строително-монтажни работи, платежни нареждания, банкови извлечения, протокол, инвестиционен проект, разрешение за ползване на строеж и извлечения от счетоводната система	271
12	Фотокопие на договори, фактури, актове за извършени строително-монтажни работи, платежни нареждания, банкови извлечения, протокол, инвестиционен проект, разрешение за ползване на строеж и извлечения от счетоводната система	454
13	Фотокопие на договор и допълнителни споразумения	54
14	Фотокопие на фактури, описи, приемо-предавателни протоколи и извлечения от счетоводната система	44
15	Фотокопие на заповед и извлечение от Счетоводна политика	6
16	Справка за разпределяне на стойността на придобити активи и извършени разходи	1
17	Фотокопие на договори, писмо, акт за установяване състоянието на строеж, фактури, протокол, удостоверение за въвеждане в експлоатация и извлечения от счетоводната система	105

18	Фотокопие на договори, писма, фактури, протоколи, платежни нареждания, банкови извлечения, констативен акт, удостоверение за въвеждане в експлоатация и извлечения от счетоводната система	29
19	Фотокопие на договори, писма, фактури, протоколи, платежни нареждания, банкови извлечения, констативен акт, удостоверение за въвеждане в експлоатация и извлечения от счетоводната система	29
20	Фотокопие на договори, писма, фактури, протоколи, платежни нареждания, банкови извлечения, удостоверение за въвеждане в експлоатация и извлечения от счетоводната система	26
21	Фотокопие на договори, протоколи, фактури, протоколи за приети и извършени СМР, платежни нареждания, банкови извлечения и извлечения от счетоводната система	175
22	Фотокопие на договор, протокол, фактура и извлечение от счетоводната система	30
23	Фотокопие на акт за общинска собственост, скици на имоти и извлечения от счетоводната система	12
24	Фотокопие на договор, скици на имоти, удостоверение за данъчна оценка, заповед и протокол	34
25	Фотокопие на актове за общинска собственост, скици на имоти, протокол, заповед и извлечения от счетоводната система	35
26	Фотокопие на акт за общинска собственост, скици на имоти, заповед и извлечения от счетоводната система	17
27	Фотокопие на заповед, фактура, акт за общинска собственост и извлечения от счетоводната система	7
28	Извлечения от счетоводната система на изправителни операции и индивидуален амортизационен план	3
29	Фотокопие на акт за общинска собственост, скица на имот и извлечения от счетоводната система	5
30	Фотокопие на договори, заповеди, актове за общинска собственост, скици на имоти и извлечения от счетоводната система	18
31	Констативен протокол	1
32	Извлечения от счетоводната система на изправителни операции и инвентарна книга	2
33	Фотокопие на коригирана обяснителна записка	7
34	Фотокопие на писма, банкови гаранции, застрахователни полици	19
35	Извлечения от счетоводната система	8
36	Фотокопие на обяснителна записка	7
37	Работен документ за проверка на показатели по ЗПФ и приложение	5
38	Фотокопие на Справка за ангажменти за разходи	1
39	Фотокопие на коригирана Справка за ангажменти за разходи	1
40	Извлечения от счетоводната система на изправителни операции	2
41	Обяснителна записка	1
42	Фотокопие на писмо, застрахователна полица и добавък към полица	5
43	Фотокопие на писмо и банкова гаранция	3
44	Извлечения от счетоводната система на изправителни операции, инвентарна книга и индивидуален амортизационен план	12
45	Извлечения от счетоводната система на изправителни операции и	18

	инвентарна книга	
46	Извлечения от счетоводната система на изправителни операции	1
47	Фотокопие на писма, застрахователна полица и добавък към полица	5
48	Извлечения от счетоводната система на изправителни операции	5
49	Извлечения от счетоводната система на изправителни операции	1
50	Извлечения от счетоводната система на изправителни операции и инвентарна книга	5
51	Извлечения от счетоводната система на изправителни операции и инвентарна книга	8
52	Извлечения от счетоводната система на изправителни операции и инвентарна книга	3
53	Извлечения от счетоводната система на изправителни операции и инвентарна книга	2